

60

ёшингиз
муборак

УМР ВА ИЖОД
ҲУҚМАТИ

(Мақолалар, эсселар)

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ

**НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА
УНИВЕРСИТЕТИ**

УМР ВА ИЖОД ҲИКМАТИ

(Мақолалар, эсселар)

**“Nodirabegim” нашриёти
Тошкент – 2021**

КБК: 83.3(5Ў36)

М 31

УЎК: 821.512.133.09(092)

ISBN 978-9943-7314-2-4

Умр ва ижод ҳикмати [Матн] : мақолалар ва эсселар / Т. Матёкубова, Б. Ёкубова. - Тошкент: Nodirabegim, 2021. - 330 б.

Ушбу китобда таниқли адабиётшунос олим, филология фанлари доктори Исломжон Ёкубовнинг ҳаёти ва ижод йўли ҳақидаги мақолалар ва эсселар жамланган. Унда олим шахсининг шаклланиши ва камол топиши билан боғлиқ психогенетик ва биопсихологик омиллар, унинг инсоний кифоаси, ҳаётининг ва ижодий фаолиятида кузатиловчи назарий-эстетик тамойиллар, илмий-фалсафий ифода йўсинлари хусусидаги фикр-қарашлар ўз аксини топган.

Мақолалар ва эсселар тўплами Олий ва ўрта махсус таълим тизими бакалавриатура ва магистратура босқичларининг талабалари, таянч докторант ва мустақил тадқиқотчилар, шунингдек, замонавий адабий жараён муаммоларини ўрганишга ихлосманд кенг китобхонларга мўлжалланган.

Масъул муҳаррир:

Умарали Норматов – филология фанлари доктори, профессор

Тақризчилар:

Курдош Қахрамонов – филология фанлари доктори, профессор

Абдулла Улугов – филология фанлари номзоди, доцент

Тўплаб нашрга тайёрловчилар:

Тозагул Матёкубова – филология фанлари номзоди, доцент

Бону Ёкубова

Ушбу мақолалар ва эсселар тўплами Низомий номидаги ТДПУ Тарих факультети Кенгаши йиғилишининг 2021 йил 21 январдаги 5/4 - рақамли қарори билан нашрга тавсия этилган.

© “Nodirabegim” нашриёти, 2021.

МУНДАРИЖА

I. УМР МАЗМУНИ

1. Сирожиддин Саййид. Табрик.....	3
2. Алишер Умаров. Кутлов.....	4
3. Шухрат Сирожиддинов. Инсон умрининг мазмуни.....	5
4. Шавкат Шарипов. Уч инсоний фазилат ва уч муҳим вазифа....	9
5. Бахтиёр Назаров, Курдош Қахрамонов. Олимлик ва мураббийлик бахти.....	13
6. Умарали Норматов. Умр ва ижод ҳикмати.....	20
7. Ҳомиджон Ҳомидий. Закий олим, меҳрибон дўст.....	24
8. Қозоқбой Йўлдош. Билимдон олим иним.....	27
9. Ҳамидулла Болтабоев. Отажон Ҳошим изидан роман тадрижигача.....	32
10. Нурбой Жабборов. Собитқадамлик фазилати.....	34
11. Дилмурод Қуронон, Ҳалим Карим. Китоб билан муродига етган олим.....	40
12. Дамин Тўраев. Сокин дарё.....	43
13. Сувон Мели. Ислон ёшулли.....	50
14. Илҳон Ганиев. Бизни маслак бирлаштирган.....	52
15. Узоқ Жўрақулов. “Камтарга камол”.....	54
16. Улуғбек Ҳамдам. Ислон оға ҳақида икки оғиз дил сўзи.....	57
17. Жаббор Эшонқулов. Зукко олим ва самимий инсон.....	60
18. Шавкат Ҳасанов. Олимона идрок, нозик илғам ва ички маданият.....	63
19. Ҳ. Абдуллаев, Д. Ғайипов, Б. Раҳимова. Теранлик – моҳият мезони ёхуд кичик жуссадаги катта илм.....	66
20. Усмонжон Қосимов, Мунаввара Хидирова. Адабиётшунослигимизнинг ёрқин саҳифалари.....	72
21. Қуўанышбай Оразымбетов. Қалбинде жақсылық барқ урган инсан тадқиқотчиси.....	80
22. К.Алламбергенов, С.Қазахбаев. Ўзбек насрининг моҳир тадқиқотчиси.....	83
23. Зияда Бекбергенова. Заҳматкаш ва фидойи олим.....	88
24. Т. Керуенов, О. Ғайлыева. Илимге ығбалын арнаган устаз.....	95
25. Акбарали Сабирдинов. Таҳлил жозибаси.....	98
26. Шоира Дониярова. Роман тадқиқида тадқиқотчи маҳорати....	103
27. Дармоной Ўраева. Исмида илмга итоат акс этган олим.....	108

28. Роза Ниёзметова. Минг отликлар диёрининг асл фарзанди.....	112
29. Эргаш Абдувалитов. Жаны жайсаң жан.....	115
30. М. Миркосимова. Эстетик талкин ва таҳлил билимдони.....	118
31. Қ.Хусанбоева. “Энг яхши учта адабиётшуноснинг биттаси...”	121
32. Комилжон Ташанов. Етукликка интилиб.....	126
33. Иномжон Азимов. Сумкаси оғир ёшулли.....	136
34. Абдулла Улуғов. Дилкаш инсон.....	142
35. Адхамбек Алимбеков. Биринчи хоразмлик.....	146
36. Дилмурод Холдоров. Нафосатни англаш завқи.....	152
37. Тохир Шермурод. Эстетик тааммул таровати.....	155
38. Д. Жумашев. Адабиётшунос олим, моҳир педагог, самимий дўст.....	175
39. Обиджон Каримов. Сермаҳсул олим, садоқатли дўст.....	181
40. Қахрамон Тўхсанов. Замонавий адабиёт тадқиқи йўлида.....	187
41. Қахҳоржон Йўлчиев. Моҳиятга интилиш сурури.....	189
42. Акрамжон Тошпўлатов. Олиму илму амал.....	196

II. ИСТЕЪДОДНИНГ УЧ ИЛДИЗИ

43. Эркин Самандар. Хоразм фарзанди	200
44. Муҳаммад Али. Заҳматкаш олим.....	204
45. Алишер Мирзо. Мактуб.....	206
46. Иқбол Мирзо. Истеъдоднинг уч илдизи.....	208
47. Қурбон Муҳаммадризо. Оддий, бегараз, учқур сўз.....	213
48. Турсун Али. Адабиётшунос ҳақида сўз.....	222
49. Лукмон Бўрихон. Олимнинг ойдин йўли.....	227
50. Шухрат Маткарим. Изланаётган олим.....	231

III. ЭҲТИРОМ

51. Марҳабо Кўчқорова. Бугунги адабиётшунослигимизнинг оғаси.....	235
52. Умида Расулова. Адабиёт соғинчи.....	238
53. Шохсанам Давронова. Исломжон Ёқубов – замонавий ўзбек романларининг зукко тадқиқотчиси.....	241
54. Хуршида Хамракулова. Ўйчил инсон.....	245
55. Гулбаҳор Ашурова. Одамийлик ва олимлик мақоми.....	247
56. Шаҳноза Эргашева. Илм-фан фидойиси, самимий дўст, меҳрибон устоз	249
57. Гулчехра Кўйлиева. Ибратли ҳаёт йўли.....	252
58. Жасурбек Маҳмудов. Уйғун услуб устоди.....	255
59. Азамат Примов. Устозга эҳтиромим.....	257

60. Олимжон Дуйсенбаев. Ўзбек романшунослигининг жонкуяр тадқиқотчиси..... 266
61. Гулноза Жўраева, Қувончбек Мамиралиев. Ибратли ҳаёт йўли..... 269
62. Хурсандбек Тўлибоев. Бизни учраштирган нуқта..... 271
63. Миролимбек Хамидов. Истеъдод самараси 276
64. Ижобат Саймуратова. Илмга бахшида умр..... 279
65. Манзура Пирназарова. Зукко олим ва устоз..... 283
66. Вазираҳон Аҳмедова. Самимий, дилкаш инсон ва забардаст адабиётшунос..... 284
67. Мубора Оманова. Ҳавас қилиб ва ҳаваслантириб яшаш бахти 288
68. Ниёзжон Ражаббоева. Устоз лутфининг жозибаси..... 290

IV. ФАЙЗЛИ ХОНАДОН

69. Одил Ёқубов. Ислом дадам..... 293
70. Севинчой Ёқубова. Орзу-ҳавасли ва соғинч-армонли дунё..... 300
71. Азизбек Ёқубов. Оиламиз соябони..... 306
72. Бону Ёқубова. Меҳр-оқибатли оилада яшаш бахти..... 309
73. Тозагул Матёқубова. Файзли хонадон 314

СЎНГСЎЗ ЎРНИДА

74. Боқижон Тўхлиев. “Бир ишта маҳорат чу зохир бўлур...” 332

